

Verslag van de voorzitter van de ICBR aan de PLEN-CC20

3 juli 2020,
videoconferentie

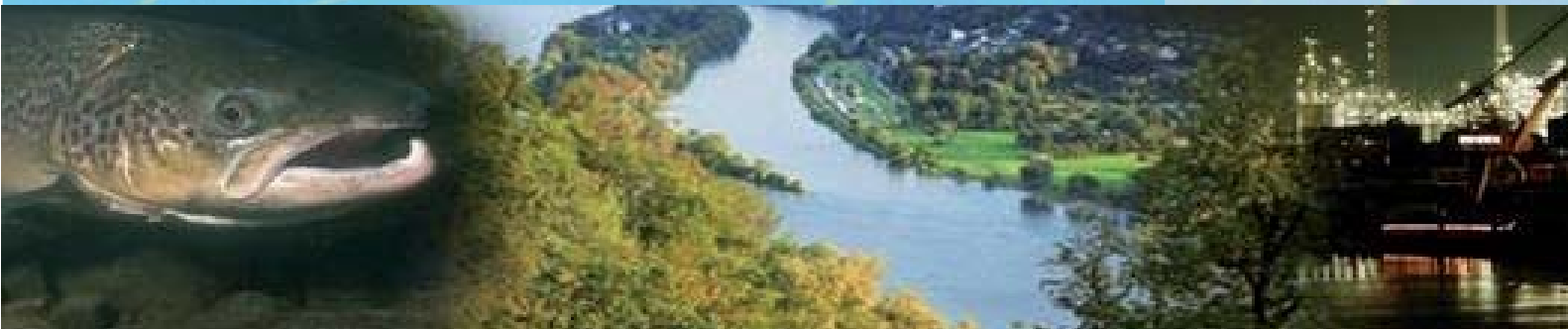
(in plaats van de vergadering in Straats-
burg (Frankrijk) wegens de COVID-19-
pandemie)

Internationale
Kommission zum
Schutz des Rheins

Commission
Internationale
pour la Protection
du Rhin

Internationale
Commissie ter
Bescherming
van de Rijn

Rapport Nr. 272

Colofon

Uitgegeven door de

Internationale Commissie ter Bescherming van de Rijn (ICBR)
Kaiserin-Augusta-Anlagen 15, 56068 Koblenz, Duitsland
Postbus 20 02 53, 56002 Koblenz, Duitsland
Telefoon: +49-(0)261-94252-0, fax +49-(0)261-94252-52
E-mail: sekretariat@iksr.de
www.iksr.org

Verslag van de voorzitter van de ICBR aan de PLEN-CC20 juli 2019 – juni 2020

Belangrijkste gebeurtenissen in het vergaderjaar 2019-2020:

1. **Wisseling van de voorzitter en het hoofd van het secretariaat**
2. **Zestiende Rijnministersconferentie en goedkeuring van het programma Rijn 2040**
3. **COVID-19-pandemie**
4. **Vorbereiding van het derde internationaal stroomgebiedbeheerplan Rijn en biologische kwaliteitselementen**
5. **Vorbereiding van het tweede internationaal overstromingsrisicobeheerplan Rijn en laagwatergebeurtenissen**
6. **Initiëren van een pilot op het gebied van non-targetanalyses**
7. **Actualisering van het web-IWAP**
8. **Publieksvoorlichting**

1. Wisseling van de voorzitter en het hoofd van het secretariaat

Op 1 januari 2020 heeft Veronica Manfredi (Europese Unie) het **voorzitterschap** overgenomen van Martine Rohn-Brossard (Zwitserland). Tegelijkertijd vond er een wisseling bij het **secretariaat** plaats. Anne Schulte-Wülwer-Leidig, het vorige hoofd van het secretariaat, die reeds lange tijd bij de ICBR werkzaam was, is begin 2020 met pensioen gegaan. Het nieuwe hoofd van het secretariaat is Marc Daniel Heintz. Het secretariaat heeft bij deze gelegenheid een [persbericht](#) gepubliceerd. In januari 2020 is er een interview met het vertrekkende hoofd gepubliceerd in de Rhein-Zeitung (Koblenz).

2. Zestiende Rijnministersconferentie en goedkeuring van het programma Rijn 2040

De belangrijkste gebeurtenis in het vergaderjaar 2019-2020 was de **zestiende Rijnministersconferentie** op 13 februari 2020 in Amsterdam. De ministers - c.q. hun vertegenwoordigers - die verantwoordelijk zijn voor waterbescherming in het stroomgebied van de Rijn en de vertegenwoordiger van de Europese Unie hebben de balans opgemaakt van het aflopende programma Rijn 2020 en het nieuwe programma Rijn 2040 aangenomen.

De [balansbrochure Rijn 2020](#) is op tijd voor de conferentie voltooid.

De werkzaamheden in het kader van het programma **Rijn 2040**, die sinds medio 2017 lopen, zijn met succes afgerond. De belangrijkste resultaten zijn:

- Voor 2025 wordt de **ICBR-klimaatadaptatiestrategie** geactualiseerd, teneinde meer kennis te krijgen en verdere adaptatievoorstellen te ontwikkelen.
- De inspanningen om de **passeerbaarheid voor vissen** van de Noordzee tot de waterval bij Schaffhausen te herstellen, worden gecontinueerd. Daartoe moeten de vispassages bij de stuwen op de Duits-Franse Bovenrijn in Rhinau (2024), Marckolsheim (2026) en Vogelgrün (zo snel mogelijk) operationeel zijn. Bovendien moeten voor 2030 ten minste 300 andere hindernissen voor trekvis in het stroomgebied passeerbaar zijn gemaakt.
- Ook moet er voor 2040 nog eens 200 km² aan **uiterwaarden** worden hersteld, 100 strangen opnieuw aan de Rijn worden aangetakt en moet de structuurrijkdom in de oeverzone van de Rijn langs 400 km worden verhoogd.
- Voor 2040 moet de emissie van **microverontreinigingen** in de Rijn en zijn zijrivieren met ten minste 30% worden verminderd ten opzichte van de periode

2016-2018. Deze streefwaarde kan eventueel op een later tijdstip worden verhoogd. Om de emissiereductie te kunnen controleren, heeft de Rijnministersconferentie de ICBR opdracht gegeven een gemeenschappelijk beoordelingssysteem te ontwikkelen, dat uiterlijk in 2021 voltooid moet zijn. Begin 2020 hebben de landen besloten een **ad-hoc expertgroep MICROMIN** in te stellen en zijn de leden benoemd. In juni is begonnen met het maken van een inventarisatie.

- Voor 2040 moet het **overstromingsrisico** aan de Rijn - ondanks de bevolkingsgroei en de daarmee gepaard gaande ontwikkelingen ten aanzien van verstedelijking - met nog eens 15% worden verminderd ten opzichte van 2020.
- De **laagwatermonitoring** zal worden voortgezet en er zullen gemeenschappelijke oplossingen worden ontwikkeld om beter voorbereid te zijn op laagwatersituaties en om de effecten ervan beter te kunnen beheersen.

Alle resultaten van de conferentie zijn gepubliceerd op de themapagina "[Resultaten van de ministersconferentie](#)". Voor het najaar van 2020 zal een nieuwe rubriek "Rijn 2040" aan de website worden toegevoegd. Er zal ook een brochure worden uitgegeven.

Een evaluatie van het takenpakket vindt momenteel plaats in de Strategiegroep. Vóór de PLEN-CC21 zal het nieuwe ICBR-werkprogramma 2022-2027 zijn opgesteld met een aangepaste organisatiestructuur en mandaten voor de groepen.

3. COVID-19-pandemie

In verband met de COVID-19-pandemie was het secretariaat van maart tot en met mei gesloten, waarbij het personeel thuis werkte. Ook nadat het secretariaat weer was geopend, konden tot de PLEN-CC20 geen vergaderingen worden gehouden in Koblenz, vanwege internationale reisbeperkingen. Zoals de zaken er nu, in juni 2020, voorstaan, zal het secretariaat waarschijnlijk op zijn vroegst na de zomervakantie volledig bemenst zijn.

Als gevolg van het feit dat het secretariaat was gesloten, konden er tot de PLEN-CC in totaal zestien vergaderingen niet worden gehouden. Om het werk in de groepen toch te kunnen voortzetten, vonden afstemmingen en beslissingen ofwel via een **schriftelijke procedure** ofwel via **telefoon- of videoconferenties** (meestal in het Engels) plaats. Enkele vergaderingen zijn uitgesteld naar het najaar, of zijn niet doorgegaan.

Op het gebied van **"tolken op afstand"** zijn er diverse nieuwe ontwikkelingen, maar er zijn ook nog veel technische uitdagingen. Aan de ene kant zijn aan commerciële aanbiedingen aanzienlijke kosten verbonden, aan de andere kant hebben freeware-oplossingen nog steeds veel last van beveiligingsproblemen.

In juni 2020 is via een pilot in een werkgroepvergadering een videoconferentie met tolken op afstand getest. De PLEN-CC20 wordt als een videoconferentie met tolken op afstand georganiseerd.

Al met al betekent de COVID-19-pandemie dat het voor alle betrokkenen meer inspanning vereist om zaken goed af te stemmen. Op dit moment is het nog niet mogelijk om in te schatten welke effecten de coronacrisis op de werkzaamheden van de ICBR zal hebben. De lessen die uit de COVID-19-pandemie worden getrokken, moeten worden meegenomen in het nieuwe werkprogramma 2022-2027.

4. Voorbereiding van het derde internationaal stroomgebiedbeheerplan Rijn en biologische kwaliteitselementen

In het vergaderjaar 2019-2020 zijn de voorbereidingen getroffen voor het **derde internationaal gecoördineerde stroomgebiedbeheerplan voor de Rijn** in conceptversie ten behoeve van de inspraakprocedure. Hiertoe hebben de WG B, de WG S en deskundigengroepen (waaronder de EG FISH) gegevens verzameld en teksten opgesteld.

De rapporten voor de **biologische kwaliteitselementen** fytoplankton, macrofyten, fyto benthos/diatomeeën, macrozoöbenthos en vis zijn in concept ingediend en zullen in het najaar van 2020 worden afgerond.

In de EG FISH werden in het vergaderjaar 2019-2020 onder andere de effecten van de laagwaterperiodes 2018 en 2019 in het stroomgebied van de Rijn op de visfauna besproken.

In de EG BIOTOP wordt momenteel een nieuwe aanpak toegepast, waarbij de gebiedsdekkende **voortgangsccontrole van het biotoopnetwerk** wordt getest met behulp van satellietgegevens.

5. Voorbereiding van het tweede internationaal overstromingsrisicobeheerplan Rijn en laagwatergebeurtenissen

In het vergaderjaar 2019-2020 zijn in de WG H de voorbereidingen getroffen voor het **tweede internationale Overstromingsrisicobeheerplan voor de Rijn** in conceptversie ten behoeve van de inspraakprocedure.

De nieuwe versie van de **Rijnatlas** met de gegevens van de geactualiseerde overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten wordt naar verwachting in de zomer van 2020 gepubliceerd.

Verdere aandachtspunten in het vergaderjaar 2019-2020 waren de voortzetting van de evaluatie van de **laagwatergebeurtenissen** van 2018 en 2019 en de inventarisatie van de internationale samenwerking op het gebied van **hoogwaterwaarschuwing en hoogwaterverwachting**, die beide ook hebben geresulteerd in een rapport.

6. Initiëren van een pilot op het gebied van non-targetanalyses

De waterkwaliteit in de Rijn en zijn zijrivieren is sinds de oprichting van de ICBR voortdurend verbeterd. De uitdaging op dit moment vormen stoffen waarvoor geen gestandaardiseerde procedures bestaan. Naast het Rijnmeetprogramma chemie zijn de laatste jaren methoden voor non-targetanalyses verder ontwikkeld en worden deze al gebruikt in laboratoria.

De ICBR beschouwt non-targetanalyses als een belangrijk thema voor de toekomst en heeft daarom eind 2019 bij de Europese Unie een projectvoorstel ingediend voor een internationaal pilotproject over deze methode in het stroomgebied van de Rijn. Het doel is de ontwikkeling en harmonisatie van nieuwe registratie- en evaluatiemethoden.

De EG SANA bereidt momenteel een voorstel voor met betrekking tot de organisatorische randvoorwaarden voor het project, dat een looptijd van drie jaar zal hebben.

7. Actualisering van het web-IWAP

Het webgebaseerde, Internationaal Waarschuings- en Alarmplan Rijn (IWAP Rijn) is de afgelopen jaren gemoderniseerd. Daarbij is ook rekening gehouden met het koppelvlak tussen InfoPol en Infra-Web. De tests zijn positief verlopen en in de tussentijd zijn er nog verdere aanpassingen doorgevoerd. Daarnaast zijn er nieuwe digitale terugvalopties ontwikkeld ter vervanging van het faxstelsel in geval van een storing in het web-IWAP-systeem.

Op 1 januari 2020 is de verantwoordelijkheid voor het systeem overgedragen van de Dienst voor waterbeheer van Rijnland-Palts op de ICBR. Het secretariaat heeft de 'First Level Support' overgenomen van het LfU en een overeenkomst gesloten met INIT voor de 'Second Level Support' - de IT-ondersteuning van het webgebaseerde IWAP.

8. Publieksvoorlichting

Begin 2020 is de website van de ICBR opnieuw gelanceerd. Ook de lay-out is vernieuwd. De nieuwe lay-out is moderner en meer compatibel met smartphones. Bovendien is rekening gehouden met de actuele voorschriften inzake gegevensbescherming. Bestaande content is overgenomen.

Het in 2017 gestarte netwerk van bezoekerscentra in het stroomgebied van de Rijn werd in het verslagjaar voortgezet met een aantal videoconferenties. De jaarlijkse bijeenkomst van het netwerk moest worden uitgesteld vanwege de COVID-19-pandemie. De jaarlijkse uitwisseling tussen de ngo's en de voorzitter werd eveneens uitgesteld en vond plaats op 2 juli 2020.

De inspanningen ten behoeve van de intensivering en modernisering van de publieksvoorlichting van de ICBR - zoals beschreven in het programma Rijn 2040 - zullen in de vergaderperiode 2020-2021 worden opgepakt.

ICBR-rapporten die sinds de PLEN-CC19 op www.iksr.org zijn gepubliceerd:

ICBR-rapport 254:	Verslag van de voorzitter van de ICBR aan de PLEN-CC19
ICBR-rapport 255:	Internationaal Waarschuings- en Alarmplan Rijn (IWAP) - meldingen van 2018
ICBR-rapport 256:	Internationaal Waarschuings- en Alarmplan Rijn (IWAP)
ICBR-rapport 257:	Buitengewoon meetprogramma Chemie (2017).
ICBR-rapport 258:	Trifluoracetaat (TFA) in oppervlaktewater, drinkwater en afvalwater
ICBR-rapport 259:	Concept voor de afstemming van de meting van de verontreiniging van biota (vissen/schelpdieren) met schadelijke stoffen in het Rijnstroomgebied in de derde KRW-beheerscyclus 2021-2027
ICBR-rapport 260:	Rapport over de resultaten van de workshop Hoogwaterveiligheid en natuurlijke herinrichting in het Rijnstroomgebied: Uitdagingen en succesfactoren
ICBR-rapport 261:	ICBR-laagwatermonitoring aan de Rijn en in het Rijnstroomgebied
ICBR-rapport 262:	Rapport over de resultaten van de ICBR-projectgroep "Duits-Franse Bovenrijn" 2015-2019
ICBR-rapport 263:	Rapport over de laagwatergebeurtenis van juli-november 2018
ICBR-rapport 264:	Nationale maatregelen voor de Europese aal in het Rijnstroomgebied in de periode 2014-2016

ICBR-rapporten die na de PLEN-CC20 worden gepubliceerd:

ICBR-rapport 265:	Rijnmeetprogramma chemie 2021-2026
ICBR-rapport 266:	Rijnstoffenlijst 2021-2023
ICBR-rapport 267:	Internationaal Waarschuwing- en Alarmplan Rijn (IWAP)
ICBR-rapport 268:	Internationaal Waarschuwing- en Alarmplan Rijn (IWAP) - meldingen van 2019
ICBR-rapport 269:	Uitvoering van het Sedimentmanagementplan en nieuwe relevante sedimentatiegebieden
ICBR-rapport 270:	Lozingen van melamine
ICBR-rapport 271:	Inventarisatie van de samenwerking op het gebied van hoogwaterwaarschuwing en hoogwaterverwachting (nationale en internationale bestuurlijke afspraken) en van vroegtijdige hoogwaterwaarschuwing in het Rijnstroomgebied
ICBR-rapport 272:	Verslag van de voorzitter van de ICBR aan de PLEN-CC20

Bijlage 1**Evenementen op het ICBR-secretariaat of met deelname van het secretariaat tijdens het vergaderjaar juli 2019 - juni 2020**

	Wanneer	Wat	Waar
1.	5 juli 2019	Duits-Nederlandse Hoogwaterconferentie	Arnhem-Nijmegen
2.	11 juli 2019	Groep bezoekers van "Connective Cities"	Koblentz (DE)
3.	17 juli 2019	Groep bezoekers van Entrepreneurs Institute of Zhejiang University, Hangzhou (China)	Koblentz (DE)
4.	5 september 2019	Groep bezoekers uit Bangladesh	Koblentz (DE)
5.	6 september 2019	Groep bezoekers van ITT Summerschool	Koblentz (DE)
6.	7 september 2019	Groep bezoekers van de International River Foundation	Koblentz (DE)
7.	12 september 2019	Groep bezoekers van de Universiteit van Tsukuba, Japan	Koblentz (DE)
8.	16/17 september 2019	Seminar National River Restoration (presentatie)	Trondheim (Noorwegen)
9.	18 september 2019	BfN-uiterwaardenconferentie (presentatie)	Bonn (DE)
10.	18 september 2019	27e bijeenkomst van de nationale raden voor duurzame ontwikkeling (EEAC), presentatie van de ICBR door de voorzitter	Lissabon (Portugal)
11.	23/24 september 2019	BfG-colloquium over hoogwaterverwachting	Koblentz (DE)
12.	26/27 september 2019	Nebenrinnen am Niederrhein – Raum für europäische Flussnatur an der Wasserstraße (Nevengelen bij de Nederrijn - ruimte voor de natuur langs Europese rivieren) (paneldiscussie)	Rees (DE)
13.	3/4 oktober 2019	IMPEL-conferentie "Droughts and Floods, Adaptation to extreme events in a hotter climate" (presentatie, op uitnodiging)	Rome (IT)
14.	15 oktober 2019	Kick-off event "Mosellum"	Koblentz (DE)
15.	5/6 november 2019	21 ^e colloquium over watermorphologie van de BfG	Koblentz (DE)

	Wanneer	Wat	Waar
16.	12 november 2019	OCSE-workshop over Water Diplomacy (presentatie)	Straatsburg (FR)
17.	14 november 2019	Groep bezoekers van de Universiteit Bonn	Koblenz (DE)
18.	20/21 november 2019	UNECE-conferentie, presentatie van de ICBR door de voorzitter	Almaty (Kazachstan)
19.	22 november 2019	Groep Israëliësch-Palestijns-Jordaanse bezoekers	Koblenz (DE)
20.	22 november 2019	Groep bezoekers van EVM	Koblenz (DE)
21.	26 november 2019	CCR-workshop Laagwater (paneldiscussie)	Bonn (DE)
22.	27 november 2019	Groep Koreaanse bezoekers	Koblenz (DE)
23.	28 november 2019	Hochwasserschutzforum Rhein-Neckar (presentatie)	Koblenz (DE)
24.	10 december 2019	Bezoek van het Chinese ministerie van Milieu	Koblenz (DE)
25.	8 januari 2020	Bezoek van nieuwe hoofd secretariaat aan de EU- en Nederlandse delegatie	Brussel (BE)
26.	20-23 januari 2020	Uitwisseling met de Universiteit van Tsukuba, Japan (presentatie, op uitnodiging)	Tsukuba (Japan)
27.	17 februari	Bezoek van nieuwe hoofd secretariaat aan de Duitse delegatie	Bonn (DE)
28.	3 maart 2020	Bezoek van nieuwe hoofd secretariaat aan de Franse delegatie	Straatsburg (FR)
29.	14 mei 2020	Global Swimways: World Fish Migration Day	Webinar
30.	19 mei 2020	En route to achieving the SDGs in Cities and Regions: an OECD data and visualisation tool	Webinar
31.	woensdag 20 mei 2020	Internationale groep bezoekers van de IHE Delft	Videoconferentie
32.	4 juni 2020	Plenaire voorjaarsvergadering van de CCR	Videoconferentie
33.	4 juni 2020	Expert-workshop over maatregelen voor rivierherstel (INTER-CONNECT-project)	Videoconferentie
34.	maandag 29 juni 2020	Slimme manieren om de connectiviteit te verbeteren	Webinar